

„S ponosom i zadovoljstvom slavimo u ovoj godini izuzetan jubilej - 120 godina organizovanog turizma na Zlatiboru. Obeležavamo godišnjicu koja verno svedoči o dugom trajanju i postojanosti onoga što istinski vredi. Podsećamo se pređenih deonica tog uvek uzlaznog puta: započetog skromnim turističkim počecima kad su prvi gosti otkrivali ove lepote, sve do ovovremenog prestižnog zvanja najposećenije planine naših prostora.

Ni danas kad je Zlatibor s preko milion noćenja godišnje na turističkom vrhu Srbije, bogatu prošlost i vrednu tradiciju ovdašnjeg turizma, na čijim temeljima su generacije ovaj uspjeh gradile, ni za trenutak ne zapostavljamo.

A ta 120 godina duga tradicija službeno se beleži od 20. avgusta 1893. godine, kako i danas stoji uklesano na česmi kraj jezera u centru planine. Ne zove se taj izvor slučajno Kraljeva Voda: došao je tada kralj Srbije Aleksandar Obrenović, pa odmah podržao nameru zlatiborskih domaćina, upoznatih sa lekovitošću i blagodetima planine na kojoj duva "ruža vetrova", da se ovde osnuje vazдушna banja. U to ime na mestu gde je kralj ručao napraviše česmu, po kojoj će se kasnije celo naselje Kraljevom Vodom nazvati. I potom su prvi turisti željni odmora i oporavka u blagotvornoj prirodi, u mirisima livada i četinara, češće pohodili Zlatibor. Za smeštaj koristeše kakve kolibe, ili skromne sobe u teskobnim kućama tada siromašnih ali gostoprимljivih Zlatiboraca. Pošto je 1908. godine na oporavku na ovoj planini boravila još jedna okrunjena glava, kralj Petar Prvi Karađorđević, načinjeni su presudni turistički koraci. Nakon njegovog boravka nikli su ovde prvi veći smeštajni objekti: hotel "Kraljeva voda" i vila "Čigota", te prva pekara. Počeše tada i neke masovnije posete gostiju, ali su ratna stradanja privremeno zaustavila započeti turistički zamah.

No s dolaskom mira i stvaranjem jugoslovenske kraljevine, Zlatibor se turizmu ponovno okreće. Grade se nove vile i letnjikovci, automobilski put iz pravca Užica, stižu gosti na odmor u lepote

"gdje su se i kraljevi oporavljali". Preduzimljivi domaćini uviđaju šansu za zaradu, pa uz Kraljevu Vodu vremenom se svuda saznaje i za druga zlatiborska izletišta: Palisad, Oko, Ribnicu. Godine 1931. turističko naselje dobija vodovod tako što je voda sa izvora Đurkovac i česme kralja Aleksandra pumpama izvedena u rezervoar. Posebno cveta izletišta na Oku, gde je, zaslugom dobrotvora prote Radosava Simića, otvoreno dečje odmaralište i narodno kupatilo sa dva bazena, ribnjakom, restoranom, nekoliko drvenih zgrada sa 20 soba. Ali primiču se nova ratna stradanja koja će opet prekinuti razvoj. U krvavom ratu porušeni su mnogi ovdašnji objekti za smeštaj gostiju.

Početni posleratni period, isprva sav u obnovi i udarničkom radu, nije išao na ruku odmoru i turizmu. Tek će se pedesetih i šezdesetih godina 20. veka, s napretkom standarda, ljudi

okrenuti lagodnijem životu i provodu, pa Zlatibor opet dobija na značaju. Uređuje se jezero u centru planine, a nagli uspon gradnje smeštajnih objekata na ovoj planini kreće u drugoj polovini šezdesetih godina. Najpre je 1965. počeo s radom za to vreme blistavo uređeni hotel "Palisad", decenijama vodeće ime zlatiborskog ugostiteljstva. Gradi se i posebni zdravstveni zavod "Zlatibor" (današnja Specijalna bolnica "Čigota"), niču drugi objekti za smeštaj i restorani. A uz njih mnoge privatne vikend kuće, stotine manjih i većih zdanja za odmor koje daju savremeni izgled centru planine. Kako vreme odmiče, Zlatibor postaje sve uređeniji i dobrom provodu usmereniji. Prave se stadioni i sportski tereni, uređuje ski staza na Obudojevici, a potom i pod Tornikom, niče prvo Hotel "Lovac" na Vodicama, a za njim "Jugopetrol", "Zelenkada", kasnije i "Olimp", "Zlatibor Mona", mnoga odmarališta u turističkom srcu planine, tržni centri, kafei ... Naglo se, značajnim ulaganjima, popravlja komfor u smeštajnim objektima. Pređen je, kako zapisa Milisav Đenić, veliki put: iz koliba i kućera sa usponima i padovima stiglo se do apartmana i rezidencija, od Rzavskih virova do olimpijskih bazena, od poljančeta i krpenjače do modernih stadiona i dvorana ...

Podaci o broju turista na Zlatiboru dovoljno govore. U 1953. godini bilo ih je 1.393, godine 1967. već oko 20.000, 1973. preko 55.000, a 1975. oko 71.000. Tim prometom Zlatibor već tada postaje najposećeniji centar planinskog turizma u Srbiji.

Ni u teškim devedesetim planina se ne predaje, odoleva za turizam nepovoljnim vremenima. U novom milenijumu Zlatibor zadržava status jednog od najvećih centara koji brojem turista i njihovih noćenja dostiže i prestiže mnoge banje i primorska turistička mjesta. Sadržaji se obogaćuju, zimski meseci obimom prometa dostižu letne, uspešno se formiraju dve sezone. Zdravstveno-lečilišni, tranzitni, sportsko-rekreativni, manifestacioni turizam, kongresni skupovi, izletništvo i turizam na selu, postaju sve značajniji.

Danas je Zlatibor planina na kojoj u turističkim "špicevima" boravi i 25.000 posetioca dnevno. Postao je stecište mnoštva vila i vikendica, odličnih hotela, restorana, letnih kupališta, raznovrsnih sadržaja. Leti idealna za pripreme sportista, s kvalitetnim terenima dobrih podloga. Zimi pogodna za skijanje i uživanja na snegu u velikom ski-centru na Torniku, gde je jedina šestosedne žičara u Srbiji i veštačko osnežavanje, ili na padinama Obudojevica, u središtu naselja, s nekoliko kraćih staza i manjih ski-liftova.

Postao je praznik na Zlatiboru, za stare i mlade, u "trendu": da se ovde pobeći od gradske vreve i uhvati vazduh, napune "baterije", proba najbolja pršut, kajmak i komplet lepinja, da se bude viđen i da se vide poznati. Idealno mesto i za one koji bi u udobnim kafanskim baštama satima da lenčare na izdašnom zlatiborskom suncu, ali i za poklonike aktivnog odmora, ljubitelje napora i pogleda sa najviših vrhova. Gosti se ne odmaraju samo oko Kraljeve Vode, već i po okolnim selima: Sirogojnu, Gostilju, Jablanici, Rožanstvo, Ljubišu, Tripkovi, uz biranu domaću hranu i pažnju domaćina na svakom koraku.

Sve je u ovo vreme sasvim drukčije nego u davnim počecima, pre 120 godina. Ali da naši preci nisu tada hrabro stupili u turistički razvoj ne bi se ni mi danas, svakako, dičili ovakvim bogatstvom ponude. Otuda naš ponos i zadovoljstvo s kojim ovu vrednu godišnjicu obeležavamo."

Izvor: Turistička organizacija Zlatibor

[Više fotografija možete da pogledate o v d e.](#)